

RICHNAVSKÉ NOVINY

Dvojmesačník obyvateľov Richnavy

Založené v roku 2004 / Ročník III. / Číslo vydania (5) / Dátum vydania 29.4.2006 / Zdarma (nepredajné)

Rozvoj telesnej kultúry v obci

Telovýchovnej jednote Slovan Richnava sa nepodarilo vzbudiť záujem o rozvoj futbalu v obci. (strana 2)

TJ Slovan neprijala ponuku obce na spoluprácu

Rozhovor s predsedom rozvojovej komisie poslancom Jánom Vaščákom. (strana 3)

Nakladanie s odpadovými vodami v obci

Začneme prieskumom (strana 4)

Samospráva obce

Z histórie obecnej samosprávy v Richnave

Zlikvidovaním obecnej samosprávy v roku 1945 sa násilne prerušil jej stáročný vývoj.

Postupná obnova prirodzených štruktúr si vyžiada ešte veľa úsilia.

Európska charta miestnej samosprávy: Právomoci udelené miestnym orgánom sú obyčajne plné a výlučné. Tieto právomoci nesmie porušiť ani obmedziť žiaden ústredný či regionálny orgán s výnimkou prípadov ustanovených zákonom“.

Územná samospráva v našom regióne sa vyvíjala od počiatkov slovenského osídlenia. Osídlenie súviselo s poľnohospodárskym využívaním pôdy, lesa a vodných plôch. Časť pozemkov bola vo vlastníctve rodín a časť sa využívala spoločne – občina. Boli to najmä rybárske tône, pasienky, časti lesa, zariadenia, budovy, miestne cesty a podobne. Pre využívanie a spravovanie obcí vznikali postupne čoraz dokonalejšie pra-

Predajňa obchodníckeho spolku, tu bol predavačom aj otec kňaza MUDr. Jána Koryho.

vidlá, ktoré dali základ územnej samospráve. S materiálnym zabezpečením poľnohospodárskej výroby súvisel rozvoj remesiel a s ním ďalší

rozvoj samosprávy v území. Vznikol aj vyšší alebo druhý stupeň územnej samosprávy, na našom území vo forme župného usporiadania. Mestá

a obce si vydobyli veľké právomoci, mohli vytvárať svoje vlastné predpisy a nariadenia a ochraňovať záujmy svojich obyvateľov.

Územná samospráva na našom území sa rozvíjala celé stáročia. Bola taká pevná, že odolala husitským, tatarským a tureckým vpádmi, svetovým vojnám. Zlikvidovaná bola až v roku 1945 benešovými dekrétmi vydanými podľa takzvaného košického vládneho programu o zriadení národných výborov, ktoré sa stali orgánmi miestnej štátnej správy.

Úlohou národných výborov bolo zabezpečovať záujmy štátnej moci a záujmy komunistickej strany v území.

(pokračovanie na strane 5)

Vzdelávanie, bývanie a zamestnanosť

Pozemkové úpravy v obci Richnava

Rozhovor s Ing. Ľuboslavom Mederim z Obvodného pozemkového úradu v Spišskej Novej Vsi.

Obvodný pozemkový úrad v Spišskej Novej Vsi ako príslušný orgán v zmysle § 32 odsek 1 Zákona 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a pozemkových spoločenstvách v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon) a § 5 odsek 5 Zákona 518/2003 Z.z. nariadením číslo 968/2004-PÚ/Rich. zo dňa 21.7.2004 nariadil prípravne konanie pozemkových úprav z dôvodu uvedeného v § 2 písmeno a) zákona

na usporiadanie vlastníckych a užívateľských pomerov k pozemkovému vlastníctvu v katastrálnom území Richnava. Účelom prípravného konania bolo preverenie naliehavosti a určenie hranice obvodu pozemkových úprav vrátane určenia pozemkov, ktoré budú z pozemkových úprav vyňaté. Dňa 26.8.2004 sa v Richnave uskutočnilo jednanie všetkých vlastníkov pôdy v katastrálnom území Richnava, na ktorom boli vlastníci pôdy oboznámení s prípravným

konaním pozemkových úprav. V prípravnom konaní Obvodný pozemkový úrad v Spišskej Novej Vsi vykonal potrebné zisťovania.

Pán inžinier, aký je výsledok zistenia Obvodného pozemkového úradu?

Obvodný pozemkový úrad v Spišskej Novej Vsi (ďalej len „OPÚ“ v zmysle uvedeného zákona ako príslušný na konanie o pozemkových úpravách (ďalej len „správny orgán“) nariadením č. 968/2004- PÚ/Rich. zo dňa

21.7.2004 zahájil prípravne konanie pozemkových úprav v katastrálnom území Richnava (ďalej len „k. ú.“).

Zistenia prípravného konania v uvedenom k. ú. sú zhrnuté v elaboráte „Prípravne konanie č. 12/2005“ OPÚ, ktorého obsahom je posúdenie stavu výberových kritérií pre zaradenie vybraných katastrálnych území do zoznamu a na určenie poradia realizácií na ich verejné obstaranie v rámci celej SR.

(pokračovanie na strane 8)

Verejnoprospešné služby, kultúra a šport

Rozvoj telesnej kultúry v obci

Telovýchovnej jednote Slovan Richnava sa nepodarilo vzbudiť záujem o rozvoj futbalu v obci.

Väčšina ľudí chápe dôležitosť telesnej kultúry pre človeka, nie každý však pod slovným spojením telesná kultúra chápe to isté. Zákon 288/1997 Z.z. o telesnej kultúre vymedzuje niektoré pojmy z oblasti telesnej kultúry:

» Občianske združenie na účely tohto zákona je telovýchovné, turistické alebo športové združenie podľa osobitného zákona, ktoré plní úlohy v oblasti telesnej kultúry. (Takýmto občianskym združením je TJ Slovan Richnava).

» Telesná kultúra je organizovaná alebo neorganizovaná, individuálna alebo skupinová činnosť súvisiaca s telovýchovnou, turistickou, športovou a pohybovo-rekreačnou aktivitou. Súčasťou telesnej kultúry je aj príprava odborníkov pôsobiacich na úseku telesnej kultúry, vedeckovýskumná činnosť a zabezpečovanie zdravotných, materiálo-technických a iných podmienok na jej rozvoj.

» Šport pre všetkých je rekreačná aktivita uskutočňovaná rôznymi formami telesných cvičení a ďalšími záujmovými pohybovými činnosťami.

» Výkonnostný a vrcholový šport sú činnosti vymedzené pravidlami, osvojené v tréningovom procese, uskutočňované v súťažiach

Športové dopoludnie pri príležitosti medzinárodného dňa detí 2005.

a organizované na zásadách dobrovoľnosti.

Zdrojmi financovania telesnej kultúry sú najmä prostriedky štátneho rozpočtu najmenej vo výške 0,5 percenta jeho ročného objemu, výnos z lotérií a iných podobných hier, prostriedky občianskych združení, ktoré pôsobia v oblasti telesnej kultúry, príjmy z reklám, prostriedky z darov, prostriedky z úverov právnických osôb, pros-

triedky samosprávnych krajov a obcí.

Úlohy obce

Obec na úseku starostlivosti o telesnú kultúru vo svojom územnom obvode rozpracúva koncepciu rozvoja telesnej kultúry a v súlade s ňou sa podieľa na výbere a príprave športových talentov, podporuje organizovanie športových podujatí miestneho významu, utvára podmienky na rozvoj športu pre všetkých, podporuje športovú aktivitu zdravotne postihnutých občanov, podporuje iniciatívy v rámci telesnej kultúry zamerané na ochranu prírody, kontroluje účelnosť využívania finančných prostriedkov poskytnutých na telesnú kultúru, spolupracuje s občianskymi združeniami, obcami a inými právnickými osobami a fyzickými osobami, ktoré pôsobia v oblasti telesnej kultúry. **Podpora obce je teda smerovaná do oblasti športu pre všetkých, naproti tomu pre financovanie výkonnostného športu sú určené najmä prostriedky štátneho rozpočtu, príjmy z reklám a prostriedky z darov.**

Podľa Zákona 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej sa-

mosprávy občianskemu združeniu, ktoré poskytuje služby obyvateľom obce, môže obec poskytovať dotácie za podmienok ustanovených všeobecne záväzným nariadením obce len na podporu všeobecne prospešných služieb, všeobecne prospešných alebo verejnoprospešných účelov, na podporu podnikania a zamestnanosti.

Športové aktivity v Richnave

Občianske združenie Telovýchovná jednota Slovan Richnava predložilo návrh na dotáciu na súťažný futbal v obci Richnava. Predloženú žiadosť z hľadiska Všeobecne záväzného nariadenia o poskytovaní dotácií na území obce Richnava posúdila Rozvojová komisia. Výška dotácie je úmerná rozsahu rozvojového zámeru na súťažný futbal v obci prevádzaný registrovanými športovcami obyvateľmi obce (144 tis. Sk na rok 2006). Podmienka pre preukázanie iných zdrojov a ich skutočného čerpania pre financovania aktívnej činnosti registrovaných hráčov bola v súlade s platnou legislatívou použitá len na športovanie obyvateľov obce. Poskytovanie dotácie by malo byť viazané na preukázateľnú evidenciu každej dotovanej športovej a súvisiacej činnosti.

Pri posudzovaní žiadosti a určovaní výšky dotácie komisia a zastupiteľstvo vychádzali z platnej slovenskej legislatívy a z modelu športu uznaného v Európe. Základom európskeho modelu športu, ktorý podporujú aj orgány Európskej únie je pyramídový systém, ktorý umožňuje zachovanie solidarity medzi amatérskymi a profesionálnym športom. **Základňu tejto pyramídy tvoria športové kluby, ktoré na miestnej úrovni ponúkajú možnosť zapojiť sa do športu pre všetkých širokým vrstvám obyvateľov a zároveň sa starajú o výchovu novej generácie športovcov.** Schopnosť združenia TJ Slovan ponúknuť zapojiť sa do športu širokým vrstvám obyvateľov a rozsah starostlivos-

ti o výchovu novej generácie športovcov je základným kritériom pre výšku podpory zo strany obce.

Získať obyvateľov pre šport sa zatiaľ TJ nepodarilo

„V dnešnej dobe nie je možné a ani logické aby mohol klub postaviť mužstvo len obyvateľov obce. Fluktuácia hráčov je veľká. V žiadnom klube nielen v okrese ale ani v republike nie je klub ktorý má iba hráčov z jednej obce. V Richnave je momentálne 10 obyvateľov obce, ktorí sú schopní hrať futbal na okresnej úrovni. Mužstvo bez hráčov okolitých obcí neposkladáme....Rozhodnutie výboru TJ SLOVAN je nasledujúce: Ak sa nezmenia podmienky a záujem o futbal v obci zo strany najvyšších predstaviteľov obce, celý výbor ku dňu 31.03.2006 odstúpiť zo svojich funkcií“

Takto pesimisticky popisujú záujem obyvateľov obce Richnava o rozvoj futbalu vo svojej obci predseda a tajomník TJ v liste 19.3.2006, ktorým odmietli návrhy zmlúv o poskytnutí dotácie obce na rok 2006 v hodnote 190 tis. Sk.

V Programe rozvoja obce je potrebné rozpracovať oblasť športu

Orgánom obce leží na srdci zdravý vývoj populácie najmä mládeže. Program rozvoja športu v obci by mal byť projekt ozdravenia by sa mal týkať celej populácie obce, bez ohľadu na hľadisko národné, etnické, náboženské. Športové aktivity by mali preniknúť do rodín, iniciovať rodinný telocvik, ako aj zachovať kontinuitu vo výchove v rodine, škole a klube, a to kontinuitu metodickú, odbornú, telovýchovnú i kultúrno-spoločenskú. Mal by spojiť potenciál a možnosti, ktoré majú rodiny, školy na území obce a možnosti obce tak, aby každé športové zariadenie – šatňa, štadión, telocvičňa ale aj skúsenosti ľudí – športovcov a trénerov mohli byť plne využité.

Inšpiráciou môže byť Projekt ozdravenia populácie pripravený mimovládnu športovou organizáciou – Slovenským orlom.

Verejne prospešné služby, kultúra a šport

TJ Slovan neprijala ponuku obce na spoluprácu

Rozhovor s predsedom rozvojovej komisie poslancom Jánom Vaščákom.

Pán poslanec, na základe návrhu rozvojovej komisie obecné zastupiteľstvo schválilo pre TJ Slovan Richnava dotáciu na súťažný futbal v sume 144 tis. Sk, na bežnú údržbu budovy šatní 44 tis. Sk a na účasť na turnaji Petra Čecha 4,5 tis. Sk. Na aké obdobie boli tieto dotácie určené?

Suma dotácií 192 500 Sk je určená na rok 2006.

Za akých podmienok mohla TJ Slovan čerpať schválenú dotáciu?

Od 1.1.2006 bol novelizovaný zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy číslo 583/2004, podľa ktorého obec môže poskytnúť dotácie zo svojho rozpočtu len na obyvateľov obce a za podmienok ustanovených v zákone. Zmluva o poskytnutí dotácie, ktorú sme navrhli TJ Slovan obsahovala ustanovenia o tom, že pridelené prostriedky sa môžu použiť len na dohodnutý účel, že platby je potrebné uskutočňovať bezhotovostne a že poskytnutú dotáciu musí žiadateľ vyúčtovať obci do 30 dní od ukončenia akcie, na ktorú boli finančné prostriedky určené.

Dohodnutým účelom bol rozvoj futbalu, pričom dôležitou ale samozrejmosťou podmienkou bolo, že dotácia sa v zmysle predpisov môže použiť len pre športovcov, ktorí majú trvalé bydlisko v našej obci.

Považujete schválenú výšku dotácie za dostatočnú?

V porovnaní s inými obcami boli dotácie pre richnavský TJ veľkorysejšie. Obecné zastupiteľstvo vytvára rozpočtové predpoklady pre ďalšie dotácie na rozvoj športu. Samozrejme ich poskytovanie musí byť v súlade s právnymi predpismi a vylúčené na poskytovanie verejne prospešných služieb.

V poslednej dobe sa často stretávame so slovným spojením verejne prospešné služby. Aké verejne prospešné služby sú poskytované v oblasti športu?

Športové kluby na miestnej úrovni, akým je aj naša TJ Slovan, majú vyhradené dva typy verejne prospešných služieb. Za prvé - ponúkajú možnosť zapojiť sa do športu všetkým obyvateľom a za druhé sa starajú o výchovu novej generácie športovcov. Musia zvládnuť obe tieto verejne prospešné funkcie a len na ich realizáciu môže čerpať peniaze z rozpočtu obce. Uznávam, že je to náročné. No miestny klub, ktorý nevie dôveryhodne prezentovať svoju ponuku na zapojenie do športu pre všetkých širokým vrstvám obyvateľov obce (nie pre úzku skupinu jednotlivcov) a nesnaží sa o výchovu novej generácie športovcov, ktorá by mala byť hlavným poslaním športového klubu, neplní svoju úlohu.

Čo považujete za hlavný dôvod, že TJ Slovan nepodpísala návrhy zmlúv a schválené dotácie neakceptovala?

Kríza v richnavskom futbale je dlhodobá. Podľa môjho osobného názoru manažment TJ podcenil starostlivosť o výchovu novej generácie športovcov. Neplnenie tohto svojho základného posolania nahrádzal angažovaním športovcov z iných obcí alebo spoluprácou s tými, ktorí sa z obce odsťahovali. Táto stratégia sa ukázala ako krátkozraká. S pomocou obce mohla TJ prekenuť určité obdobie potrebné na prispôbenie sa súčasnej realite, naša ponuka však narazila na silné stereotypy manažmentu TJ.

Aký očakávate ďalší vývoj?

Uvedomujem si, že TJ s jej súčasným manažmentom nie je jedinou alternatívou pre futbal a taktiež ani futbal nie je jedinou možnosťou pre rozvoj športu v našej obci. Napriek súčasnej situácii predstavuje šport stále mimoriadne cennú alternatívu v živote obce a záleží na nás, či sa stane plnohodnotnou voľbou oproti prázdnejmu, pasívnemu, nezdravému životnému štýlu. Nízka fyzická zdatnosť a odolnosť totiž nepriaznivo vplyvajú aj na psychiku a so-

ciálne vzťahy. Šport učí sociálnym zručnostiam a aj prostredníctvom športu človek prechádza procesom spoločenskej komunikácie. Zároveň je efektívnou formou prevencie nežiaduceho správania, konzumácie drog a kriminality. Z tohto pohľadu je podpora športovej činnosti pre obec opodstatnená. Ide predovšetkým o nájdenie efektívnej podpory mládežníckeho športu a tiež podpory športu pre všetkých.

Okrem doterajšej činnosti športových klubov je potrebné nájsť aj iné formy na zapojenie čoraz početnejšej skupiny mládeže, ktorá z ekonomických dôvodov sa nemôže zúčastňovať na pravidelnej športovej príprave. Pre nás to znamená v prvom kroku využiť existujúci potenciál:

- veľký počet obyvateľov vo vekovej skupine do 18 rokov,
- existencia športových zariadení – v zime to je klzisko a v lete futbalové ihrisko so svojim sociálnym zázemím (objekt šatní),
- možnosť spolupráce so Špeciálnou základnou školou v Richnave.

Najbližšie kroky zo strany obce budú zrejme zamerané na využitie týchto možností?

Máte pravdu, obec v prvom rade zabezpečí efektívnu správu športových zariadení a ponúkne možnosť zapojiť sa do športovania čo najväčšiemu počtu obyvateľov. Obec doplní letné športové zariadenie tak, aby mohlo byť využité nielen pre futbal ale aj pre basketbal, volejbal, tenis, prípadne o ďalšie športy.

Máme v rozvoji športu v našej obci pozitívne príklady?

Dobrym príkladom je dobré využitie zimného športového zariadenia obce – klziska, ktoré za posledné dve zimné sezóny využilo na športovanie takmer 3 000 návštevníkov.

**Ďakujem Vám za rozhovor
Martina Horváthová**

Vzdelávanie, bývanie a zamestnanosť

Nakladanie s odpadovými vodami v obci

Začneme prieskumom.

Cieľom projektu čistenia komunálnych odpadových vôd v obci Richnava v súlade so Smernicou Rady európskych spoločenstiev 21. mája 1991 o čistení komunálnych odpadových vôd (91/271/EHS), v súlade so Zásadami štátnej environmentálnej politiky, v súlade so Zákonom 587/2004 Z.z. o environmentálnom fonde a o zmene a doplnení niektorých zákonov je vytvorenie, zavedenie a využívanie systému pre ochranu životného prostredia pred nepriaznivými vplyvmi vypúšťania odpadovej vody v obci a v takzvanej rómskej osade Ružakovce.

Obsahom projektu je celý proces čistenia komunálnych odpadových vôd v obci a v takzvanej rómskej osade Ružakovce, to znamená: for-

júca z výrobných činností obchodu a priemyslu, iného charakteru, ako je odpadová voda z domácností a splašková dažďová voda,

4., „aglomerácia“ je oblasť, v ktorej sa osídlenie alebo hospodárska činnosť natoľko koncentrujú, že je opodstatnené odvádzat z nich komunálne odpadové vody do čističky komunálnych odpadových vôd alebo na miesto ich konečného vypúšťania,

5., „zberný systém“ je systém kanálov, ktoré zbierajú a odvádzajú komunálnu odpadovú vodu,

6., „primárne čistenie“ je spôsob čistenia odpadovej vody z domácností fyzikálnym alebo chemickým procesom, ktorý zahŕňa sedimentáciu nerozpustných látok alebo iné

alebo neočistený, z čističiek komunálnych odpadových vôd,

10., „smernica“ je Smernica Rady európskych spoločenstiev 21. mája 1991 o čistení komunálnych odpadových vôd (91/271/EHS),

11., „zásady“ sú Zásady štátnej environmentálnej politiky,

12., „prieskum“ je Prieskum, výskum a vývoj zameraný na čistenie komunálnych odpadových vôd v obci Richnava.

V projekte je nutné rešpektovať nasledovné ustanovenia smernice:

1. Členské štáty zabezpečia, že všetky aglomerácie sú vybavené zbernými systémami pre komunálnu odpadovú vodu,

a. najneskôr do 31. decembra 2000 pre aglomerácie s populačným koeficientom (p. k.) viac ako 15000,

b. najneskôr do 31. decembra 2005 pre aglomerácie s p. k. od 2000 do 15000.

2. Tam, kde nie je vytvorenie zberného systému opodstatnené buď kvôli tomu, že by nepredstavoval prínos pre životné prostredie, alebo by vyžadoval rozsiahle náklady, použijú sa individuálne systémy alebo iné primerané systémy dosahujúce rovnakú úroveň ochrany životného prostredia.

V projekte je nutné rešpektovať zásadu uhrádzania výdavkov spojených s odstránením znečistenia alebo poškodenia životného prostredia jeho znečisťovateľom alebo poškodzovateľom.

V projekte je nutné dodržiavať stanovenú postupnosť krokov aby sa predišlo zbytočným výdavkom (napríklad na spracovanie technickej dokumentácie bez predošlých prieskumov a štúdií).

V projekte je nutné rešpektovať dočasnú potrebu čistenia komunálnych odpadových vôd z takzvanej rómskej osady Ružakovce.

Účelom prieskumu v obci je najmä:

procesy s účinnosťou zníženia znečistenia oproti znečisteniu odpadových vôd pritekajúcich do čističky aspoň 20 % v ukazovateli päťdennej biochemickej spotreby kyslíka a 50 % v ukazovateli nerozpuštených látok,

7., „sekundárne čistenie“ je čistenie komunálnych odpadových vôd zahŕňajúce vo všeobecnosti biologické čistenie a sekundárne usadzovanie alebo iný proces, ktorý spĺňa požiadavky stanovené v tabuľke 1 prílohy 1,

8., „primerané čistenie“ je spracovanie komunálnej odpadovej vody akýmkoľvek procesom a/alebo systémom likvidácie, ktorým sa zabezpečí, že sa splnia kvalitatívne ciele zberných vôd a príslušné ustanovenia tejto a ďalších smerníc spoločenstva,

9., „kal“ je zvyškový kal, očistený

k čisteniu komunálnych odpadových vôd v obci,

b. určiť opodstatnenosť vytvorenia zberného systému,

c. určiť alternatívy systémov pre čistenie komunálnych odpadových vôd v obci,

d. porovnať určené alternatívy,

e. určiť alternatívy systémov pre dočasné čistenie komunálnych odpadových vôd v takzvanej rómskej osade Ružakovce,

f. navrhnuť kritéria a režim hodnotenia projektu,

g. navrhnuť spôsob financovania projektu.

Očakávame, že ak obec bude mať spoľahlivo a na profesionálnej úrovni urobený prieskum a spracovanú štúdiu uskutočniteľnosti, bude reálnejšie aj získanie potrebných zdrojov a zabezpečenie financovania čistenia komunálnych odpadových vôd v obci.

Obecné zastupiteľstvo prijalo na svojom zasadnutí 9.3.2006 k problematike čistenia toto uznesenie:

Obecné zastupiteľstvo v Richnave odporúča starostke obce podľa Zákona číslo 587/2004 Z.z. o Environmentálnom fonde a o zmene a doplnení niektorých zákonov spracovať a predložiť žiadosť o poskytnutie podpory formou dotácie na prieskum, výskum a vývoj zameraný na vytvorenie, zavedenie a využívanie systému pre ochranu životného prostredia pred nepriaznivými vplyvmi vypúšťania odpadovej vody v obci a v takzvanej rómskej osade Ružakovce.

Obecné zastupiteľstvo zvolilo pre určenie najlepšieho spôsobu ochrany a využívania vôd v obci postupné kroky.

Prvým krokom je prieskum územia, druhým stanovenie možných spôsobov a tretím výber najlepšieho spôsobu ochrany a využívania vôd v obci.

Cieľom je vybrať spôsob šetrný k životnému prostrediu a k peňaženke obyvateľov, aby náklady na čistenie odpadovej vody a na dodávku kvalitnej pitnej vody boli čo najnižšie.

Samospráva obce

Z histórie obecnej samosprávy v Richnave

Pokračovanie článku.

Po roku 1990 začala na základe zákona o obecnom zriadení postupná obnova obecnej samosprávy. Niekoľko desaťročné násilné prerušenie činnosti zanechalo na samospráve hlboké stopy a plné obnovenie jej prirodzenej štruktúry bude trvať ešte niekoľko desaťročí. Môžeme však konštatovať, že veľa vecí pre obnovu obecnej samosprávy sa už po roku 1990 urobilo podarilo.

Dokumentácia zo samosprávy bola vedená najprv v latinčine, v maďarčine, niekde aj v nemeckom jazyku, po ukončení 1. svetovej vojny po roku 1918 v slovenčine.

Zdrojom pre spracovanie tohto príspevku sú zápisnice z rokovaní obecného zastupiteľstva v Richnave od roku 1905 do roku 1932. Prvá zápis-

Richtár František Hojstrič

nica zo zasadnutia obecného zastupiteľstva v slovenskom jazyku, ktorú máme k dispozícii v obci Richnava, je z 11.9.1922. V maďarskom jazyku máme zatiaľ k dispozícii zápisnice z rokov 1905 až 1917. Predmetom jednania, konaného 11.9.1922 bolo zostavenie rozpočtu na rok 1922. Schodok rozpočtu v sume 2822 korún navrhol zastupiteľstvo obce pokryť 200 %-nou obecnou prirážkou k štátnym daniam. Návrh obecného rozpočtu bol daný na schválenie druhému stupňu územnej samosprávy, ktorým bolo župné zastúpenie v Gelnici. Zasadnutia sa zúčastnili Andrej Hojstrič – obecný richtár, Jozef Czizgy – okresný notár a členovia obecného zastupiteľstva Andrej Labanc, Štefan Biroš, Franti-

šek Labanc, Michal Medvec, Martin Jendrek, Ján Javorský, Jakub Ondáš.

Poznámka: Z toho, že prirážka k štátnym daniam predstavovala väčšinou viac ako 100 %, dá sa usudzovať, že obecné dane boli vyššie ako štátne. Daň z prírastku majetku plnila pravdepodobne najmä u roľníkov funkciu dane z príjmu (zo zápisnice je zjavné, že sa nezdaňoval celý nehnuteľný majetok, ale len jeho prírastok). Od roku 1932 sa v obci vyberala hasičská dávka za domy podľa počtu izieb, za kancelárie, dielne podľa počtu zamestnancov, za maštale podľa počtu dobytka, za stodoly a obchodné priestory. Príjmy obce boli najmä z daní, poplatkov a príspevkov štátu. Výdavky boli určené na platy zamestnancov obce a režijné náklady napríklad cestovné výlohy a diety starostu, notára a zamestnancov, príspevok na čistenie a vykurovanie notárskej kancelárie. Ďalej to boli náklady na hasičské stroje a zariadenia, náklady na súpis dobytka, psie známky, odborné časopisy, prevádzku, udržiavanie a opravy „umrlčej komory“ a hasičského skladu. Zo sociálnych nákladov to boli náklady na ošetrovanie chudobných a na lieky pre chudobných.

Na zasadnutí obecného zastupiteľstva 8.2.1923 bolo na základe nariadenia ministerstva prerokovaných šesť pravidiel (všeobecne záväzných nariadení) pre výber miestnych daní a poplatkov:

1. Pravidlá pre vyberanie obecnej dávky z mäsa.
2. Pravidlá pre vyberanie poplatku za dobrovoľné udelenie alebo dobrovoľné prisľúbenie domovského práva.
3. Pravidlá pre vyberanie obecnej dávky z nápojov.
4. Pravidlá pre vyberanie obecnej dávky z prírastku hodnoty nehmotnosti.
5. Pravidlá pre vyberanie obecnej dávky zo zábav.
6. Pravidlá pre vyberanie obecnej dávky za psov.

Spravodajcom v tejto veci bol okolný notár Jozef Čighy, ktorý sa zúčastňoval zastupiteľstiev a vybavoval úradné záležitosti ako reprezentant kompetencií štátnej správy v území.

Obvodný krompašský notariát obhospodaroval 6 obcí (Kluknava, Richnava, Hrišovce, Kalava, Nižné a Vyšné Slovinky).

Podpisovanie dokumentov malo svoje pravidlá. Pozvánky na zasadnutia obecného zastupiteľstva podpisovali richtár a notár, zápisnice zo zasadnutia obecného zastupiteľstva podpisovali overovatelia zápisnice, richtár a notár.

Notár sa zúčastňoval každého zasadnutia obecného zastupiteľstva a komisií obecného zastupiteľstva, čo bolo zdôraznené aj nariadením okresného úradu v Gelnici z roku 1928, podľa ktorého nesmú byť žiadne zasadnutia bez vedomia a prítomnosti notára.

Nakladanie a manipulovanie s obecnými finančnými prostriedkami malo svoje pravidlá. Bol určený maximálny limit hotovosti, v roku 1932 to bolo 1 500 Kč. Hotovosť bola uložená v pokladni obce, ktorá bola umiestnená v pancierovej skrini v úrade obvodného notariátu. V pancierovej skrini bolo umiestnených 6 obecných trezorov a 1 trezor pre notársky úrad. Klúče od obecných trezorov mali starostovia príslušných obcí a kľúč od pancierovej skrine vedúci notariátu, takže pre výber hotovosti museli byť stále prítomní dvaja – príslušný starosta a vedúci notariátu. Ostatná hotovosť a cennosti boli uložené v Úverovej banke v Krompachoch. Heslo vinkulovanej vkladnej knižky poznali taktiež dvaja ľudia – starosta obce a vedúci notár, ktorý potom spoločne mohli disponovať s účtom.

Zúčastňovať sa samosprávy obce, voliť a byť volení do orgánov obecnej samosprávy, poberať sociálne dávky mohli v plnom rozsahu obyvatelia, ktorí mali v obci domovské právo (domovskú príslušnosť). Pre cudzincov bola domovská prísluš-

nosť (najmä ak bola udelená pred rokom 1918) dôležitá pre získanie československého štátneho občianstva a neskôr občianstva Slovenského štátu. Podmienky pre udelenie domovského práva boli prísne kontrolované a ich plnenie obecnou samosprávou dôsledne preverované. Za udelenie domovského práva sa platil aj vysoký poplatok, ktorý bol často vyšší ako ročný plat starostu obce. Udelením domovského práva získali občania iných štátov československé a neskôr i slovenské štátne občianstvo. Niektorí obyvatelia, ktorí toto domovské právo získali, pevne zakotvili v našej obci a ich potomkovia sú dodnes obyvateľmi obce.

Na zasadnutí 18.3.1924 schválilo zastupiteľstvo žiadosť poľského občana Michala Fricza o udelenie domovskej príslušnosti, na základe toho, že sa oženil do Richnavy, tu sa mu aj narodili deti, v Richnave býval 23 rokov, viedol bezúhonný život, riadne platil dane a poplatky. Za udelenie domovskej príslušnosti mu bol určený poplatok 300 korún.

Dňa 18.3.1924 bola taktiež schválená domovská príslušnosť poľského občana Michalovi Bogaczeviczovi, avšak za poplatok 400 korún, nakoľko býval v obci len 16 rokov.

Učiteľ Teodor Ferko, ktorý mal domovský list v obci Odorín, požiadal o „prevzatie do zväzu richnavských občanov“. Z uvedeného je zjavné, že na obec sa už vtedy pozeralo ako na združenie jej obyvateľov. Zastupiteľstvo jeho žiadosť schválilo jednodhlasne 25.8.1924 a určilo mu poplatok 100 korún. Učiteľ Tibor Ferko mal aj služobný učiteľský byt. Cirkevná škola, kde učil, mala prvý až ôsmy ročník. Šikovnejší chodili do meštianky do Krompáč. Pán učiteľ okrem učenia hral aj v kostole na organe. Postupne ako deti v obci pribúdalo musel si pán učiteľ pribrať pomocníka Varšanyho zo Spišského Podhradia, ktorý býval v Richnave. Žiaci v škole pisali najprv na tabuľky pomocou „griflika“, neskôr už mali písanky.

(pokračovanie na strane 6)

Vzdelávanie, bývanie a zamestnanosť

Pozemkové úpravy v obci Richnava

Pokračovanie článku.

Výsledkom prípravného konania v uvedenom k. ú. je jeho úspešné ukončenie a zaradenie do zoznamu vybraných katastrálnych území.

je 344. Z nich 200 vyslovilo súhlas, traja vyslovili nesúhlas a 141 sa nevyjadrilo. 630 neznámych vlastníkov vyslovilo súhlas prostrední-

• na základe údajov z ISKN a mapových podkladov zistenie aktuálneho stavu pre posúdenie výberových kritériami

a rozpočtu PPÚ (vypracovanie, vykonanie alebo realizácia, podľa stanovených cieľov PÚ)

• posúdenie finančného zabezpečenia vypracovania, vykonania a realizácie pozemkových úprav (napr. min. a max. finančné limity na projekt pri spolufinancovaní ES)

Správny orgán zhodnotil priebeh prípravného konania t.j. preverenie dôvodov, určenie hraníc obvodu pozemkových úprav v závislosti na možnostiach finančného zabezpečenia, dôvody, pre ktoré boli vyňaté pozemky z obvodu pozemkových úprav, dôvody nariadenia, obmedzenia účastníkov pozemkových úprav. Urobil analýzu a syntézu ďalších vykonaných zistení, výsledkov prerokovaní so štátnou správou na úseku katastra nehnuteľností, výsledkov prerokovania dôvodov a naliehavosti pozemkových úprav s dotknutými účastníkmi konania a orgánmi, zo zákona príslušnými sa vyjadrovať k pozemkovým úpravám, prerokovaní vyňatia pozemkov a obmedzenia účastníkov s obcou a s účastníkmi pozemkových úprav a pod.

Ktoré kroky bude potrebné vykonať v najbližšom čase?

Zo strany OPÚ boli vykonané všetky požadované úkony a zisťovania, následne elaborát prípravného konania bol postúpený na posúdenie krajskej komisii.

Po skončení uvedených zisťovaní dochádza k schvaľovaniu elaborátu prípravného konania príslušnou krajskou komisiou na Krajskom pozemkovom úrade, ktorý vykonáva kontrolu a vyhodnotenie elaborátov prípravných konaní. Po odstránení zistených nedostatkov a pri dosiahnutí požadovaného min. počtu stanovených bodov, ich spolu so zápisom z komisionálneho vyhodnotenia postúpi ústrednej komisii na odbore pozemkových úprav MP SR, ktorá po ich prerokovaní vypracuje zoznam vybraných katastrálnych území.

**Za rozhovor ďakuje
Martina Horváthová**

Vzdelávanie, bývanie a zamestnanosť

Od schválenia Programu integrácie rómskej rodiny v obecnom zastupiteľstve uplynul rok

Vláda stále v pozícii mŕtveho chrobáka. Komisar Figel' možnú implemetáciu programu podporí.

Na svojom zasadnutí 18.4.2005 Obecné zastupiteľstvo v Richnave zobralo na vedomie prezentáciu „Programu rozvoja obce s podprogramom pre riešenie hmotnej núdze obyvateľov bývajúcich v rómskej osade“. Na základe prejaveneho záujmu obyvateľov v súlade s VZN o rozvoji obce Richnava schválilo zaradenie prezentovaného programu do štruktúry projektov koncepcie rozvoja obce Richnava. Odporučilo starostke obce požiadať vládu SR a príslušné inštitúcie o podporu a súčinnosť na „Program“. Vláda ponuku obce na prezentáciu riešenia hmotnej núdze obyvateľov osady doteraz neprijala.

V liste pánovi komisárovi Figelovi

starostka obce zdôraznila, že problematika Osady a jej riešenie presahujú možnosti našej obce. Požiadala pána komisára o **podporu našej oprávnenej požiadavky, aby vláda svojim uznesením rozhodla o svojom záujme na plnení Programu.**

V mene pána komisára poďakovala za list starostky obce členka jeho bruselského kabinetu pani Eva Wengigová. Ďalej vo svojom liste uvádza, že **pán komisár našu požiadavku zbral na vedomie a prisľúbil, že v rámci svojich možností urobí všetko pre dobro veci.**

Vzdelávanie, bývanie a zamestnanosť

Aktivačná činnosť

Aktivácia pokračuje do konca roku 2006.

Po prerušení aktivačnej činnosti Úradom práce v Spišskej Novej Vsi dňom 31.12.2005 pokračuje aktivácia v Richnave od 30.1.2006. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny ani po opätovných výzvach nepredložil obci individuálne akčné plány uchádzačov o zamestnanie. Obec takto nemôže posúdiť či boli spracované adresné plány na riadne zamestnanie konkrétnych uchádzačov v reálnom čase, nemôže sa do týchto plánov zapojiť a poskytnúť súčinnosť pri ich realizácii.

Aktivačná činnosť uchádzačov pokračuje na základe Doplnkov 4 a 5 k Dohode číslo 154 uzatvorenej s úradom práce v Spišskej Novej Vsi 9.10.2004. Do aktivácie úrad práce zaradil 291 uchádzačov. Uchádzači pracujú v rámci aktivácie 10 hodín týždenne. Pod vedením 8 organizátorov budú vykonávať práce na zlep-

šenie čistoty a životného prostredia v intraviláne a extraviláne obce.

Práce na zlepšenie čistoty a životného prostredia sú pomocné práce pri

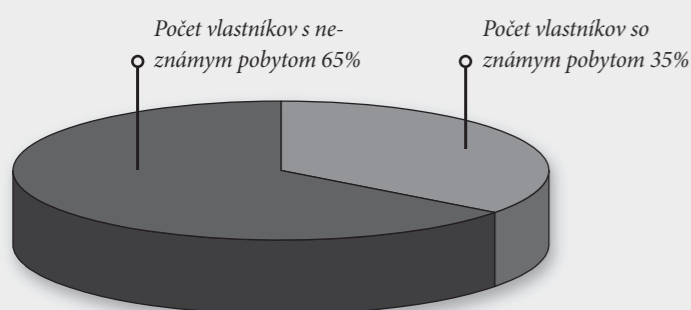
zametaní, zbieraní odpadkov, čistení, upratovaní a údržbe, maľovaní verejne prospešných zariadení a budov, ďalej vyrezávanie nežiaducich kro-

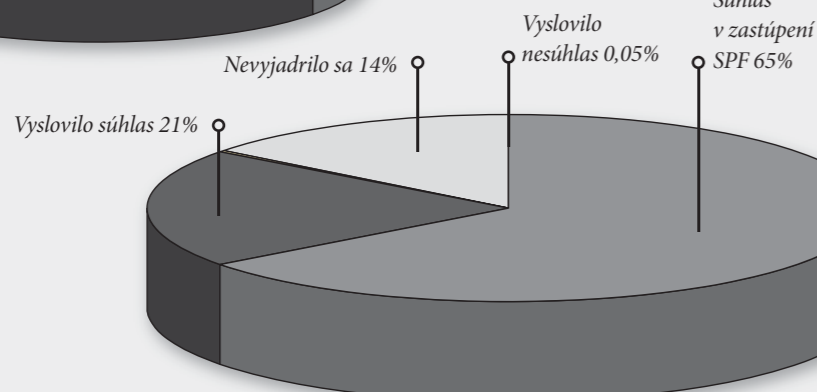
vín a drevín v povodí štyroch miestnych potokov a prilahlých priestorov, starostlivosť a úprava verejnej zelene, dosadzovanie uhynutých rastlín. Opatrovanie starších ľudí, ktorí potrebujú opateru, najmä v nevyhovujúcich podmienkach v chatrčiach s nevyhovujúcou infraštruktúrou v rómskej osade Ružakovce. Uchádzači budú vykonávať aj pomocné práce na miestnych komunikáciách, odpratávať sneh, čistiť komunikácie, posypávať chodníky, kosiť trávu na verejných priestranstvách. Čo sa vylepšilo pre aktivovaných? Od februára 2006 zabezpečujeme pre uchádzačov z finančných prostriedkov úradu práce v deň kedy vykonávajú prácu desiatu.

**Štefan Šuster
organizátor aktivačnej činnosti**

Podiel známych a neznámych vlastníkov

Vyjadrenia vlastníkov

Majú vlastníci pozemkov v katastrálnom území Richnava záujem o pozemkové úpravy?

Základným kritériom na úspešné ukončenie prípravného konania pozemkových úprav je súhlasné stanovisko väčšiny známych vlastníkov v danom k. ú. k vykonaniu pozemkových úprav

Ako je už uvedené na verejnom stretnutí účastníkov konania dňa 26.8.2004 boli všetci prítomní oboznámení s obsahom a cieľmi pozemkových úprav a zároveň OPÚ oslovil vlastníkov so známym pobytom písomnou formou anketového lístka a návratky s možnosťou ich písomného vyjadrenia sa k pozemkovým úpravám.

OPÚ vyhodnotil anketu záujmu o vykonanie pozemkových úprav v katastrálnom území Richnava s týmito výsledkami:

Z hľadiska vlastníkov

Celkový počet vlastníkov je 974. Počet vlastníkov so známym pobytom

tvom ich zástupcu SPF.

Súhlas s vykonaním pozemkových úprav v kat. území Richnava vyjadrilo 58,14 % vlastníkov so známym pobytom

Z hľadiska výmery

(viď. tabuľka) Celkovo súhlas s vykonaním pozemkových úprav v kat. území Richnava vyjadrilo 85,21 % vlastníkov s podielom 90,34 % výmery.

celková výmera vlastníctva mimo zastavaného územia je	629,0883 ha
súhlas vlastníkov so známym pobytom predstavuje	411,5046 ha to je 65,41 %
nesúhlas vlastníkov so známym pobytom predstavuje	0,1946ha to je 0,05 %
nevyjadrili sa vlastníci so známym pobytom s výmerou	60,7288 ha to je 9,58 %
SPF vyjadril súhlas za neznámych vlastníkov vo výmere	156,8369 ha to je 24,93 %

Tabuľka pohľadu z hľadiska výmery.

Aké kroky vykonal Obvodný pozemkový úrad od 26.8.2004?

Správny orgán následne vykonal:

- potrebné zistenie a zabezpečenie podkladov
- zisťovanie stavu operátu katastra nehnuteľností

- posúdenie dôvodov opodstatnenosti a naliehavosti vykonania pozemkových úprav

- určenie hraníc obvodu pozemkových úprav a pozemkov vyňatých z pozemkových úprav

- prerokovanie špecifických podmienok s miestne príslušnou štátnou správou na úseku katastra nehnuteľností

- posúdenie dôvodov na obmedzenia účastníkov
- posúdenie stupňa ekologickej stability v záujmovom území
- stanovenie cieľov pozemkových úprav
- návrh časového harmonogramu

Verejne prospešné služby, kultúra a šport

Kultúrne podujatia v obci v roku 2006

Začiatkom roku 2006 sa v obci uskutočnili dve kultúrne podujatia. 6. januára Novoročný koncert a 4. februára Karneval na ľade.

V apríli až máji navštívila naši obyvatelia divadelné predstavenie v Prešove, koncert Mariánskych piesní sľubuje tiež pekný umelecký zážitok. V júni nás čaká stavenie mája a program k medzinárodnému dňu detí. Odpust Svätej Márie Magdalény so sprievodným kultúrnym programom bude 23. júla 2006. V auguste

te môžu záujemcovia navštíviť poľský Krakov a Vieličku a zúčastniť sa športového dňa pre mládež. V októbri bude podujatie k mesiacu úcty k starším.

*Ing. Peter Cenký
poslanec, predseda kultúrno-športovej komisie*

Samospráva obce

Z tohoročných zasadnutí obecného zastupiteľstva a rozvojovej komisie

Dňa 19.1.2006 sa uskutočnilo **1. zasadnutie rozvojovej komisie**. Komisia prerokovala rozvojové zámery žiadosti o poskytnutie dotácie z rozpočtu obce pre Klub slovenských turistov Bradlo Richnava a pre Telovýchovnú jednotu Slovan Richnava.

Na **1. mimoriadnom zasadnutí obecného zastupiteľstva** 20.1.2006 boli prerokované rozvojové zámery a návrhy rozvojovej komisie na poskytnutie dotácie z rozpočtu obce pre Klub slovenských turistov Bradlo Rich-

nava a pre Telovýchovnú jednotu Slovan Richnava.

Druhé mimoriadne zasadnutie 25.1.2006 malo na programe jediný bod a to aktivačnú činnosť v obci. Obecné zastupiteľstvo uznesením stanovilo podmienky pre spoluprácu s úradom práce pri organizovaní aktivačnej činnosti a pre vymáhanie pohľadávky voči úradu práce vo výške 175 tis. Sk.

Rozvojová komisia na svojom druhom zasadnutí 6.3.2006 a obecné zastupiteľstvo na prvom riadnom

Charitatívna činnosť

Dar použitého ošatenia a obuvi zaplnil dve AVIE

Podákovanie patrí Farskej charite v Trenčíne, Charitatívno-sociálnemu centru v Nemšovej a farnosti v Novákoch.

Farská charita v Trenčíne, Charitatívno-sociálne centrum v Nemšovej a Vdp. Peter Masarik s farníkmi vo farnosti Nováky uskutočnili jarne zbierky oblečenia, ktoré darovali našim obyvateľom v hmotnej núdzi. Dar použitého detského, dámskeho, pánskeho ošatenia a obuvi zaplnil dve AVIE. Obec zabezpečila dovoz darovanej zásielky i jej vybalenie. V dňoch 1. a 6. apríla 2006 si naši obyvatelia v hmotnej núdzi ošatenie prezreli, vyskúšali a vybrali podľa potreby svojich rodín.

*Mgr. Anna Harmanová
starostka obce*

Verejne prospešné služby, kultúra a šport

Jubilanti v 1. štvrtroku 2006

70 rokov
Fillo Jozef

75 rokov
Hvizdoš Ondrej, Gmuca Jozef

80 rokov
Šrenkel Ondrej, Bátor Jozef

85 rokov
Vaščák František, Vaščáková Mária, Kurillová Mária, Kandriková Cecília